

энциклопедическую информацию о денотате имени. Бараба (другие названия – Барабинская низменность, Барабинское болото, Барабинская степь) – это территория со множеством географических и климатических тайн, раскрыть которые на современном этапе развития науки невозможно. Но кроме энциклопедической информации в возникновении созначения активную роль сыграла и яркая внешняя форма онима. Ведь именно вариант Бараба, а не другой был выбран в качестве производящей основы коннотативного онима. Выскажем предположение, что КО *бурбон* в значении «грубый, невежественный человек», возникшем из значения «выслужившийся из солдат офицер» [12] обязан своему долготу и активному употреблению в языке также и его внешней форме. Косвенным подтверждением этому факту является то, что в английском языке, в котором, естественно, фонетические нормы русского языка не действуют, КО *бурбон* не существует [13].

Наконец, порой внешняя форма СИ создает вокруг имени своеобразный коннотативный ореол, являясь дополнительным стилистическим средством для формирования у читателя адекватного с авторским представлением о герое. С такой функцией внешней формы имени мы встречаемся в «Шинели» Н.Гоголя. Имя главного героя, по выражению автора «странное и выисканное», само по себе является значимым. Но еще более значимым оказывается это имя среди других возможных имен Башмачкина, которые предлагали матери героя:

«Родильнице предоставили на выбор любое из трех, какое она хочет выбрать: Моккия, Соссия, или назвать рибенка во имя мученика Хоздазата... Чтобы угодить ей, развернули календарь в другом месте; вышли опять три имени: Трифилий, Дула и Варахасий». Весь антропонимный ряд, включая и реальное имя героя – Акакий Акакиевич, составленный из неблагозвучных имен, рассчитан на создание у СИ Акакий Акакиевич фонетически коннотирующего созначения.

Таким образом, внешняя форма проприальных единиц является одним из аспектов появления в них коннотативного созначения. Внешняя форма при этом может играть решающую роль, а может служить вспомогательным средством для появления в ониме созначения.

1. Белянин В.П. Психологические аспекты художественного текста.-М.,1988.

2. Бондарко Л.В. Структура слова и характеристики фонем//Вопросы языкознания.-1967.-№1.

3. Ганиев Д.В. Русский язык: Фонетика и орфоэпия.-М.,1990.

4. Журавлев А.Ф. Технические возможности русского языка в области предметной номинации// Способы номинации в современном русском языке.-М.,1982.

5. Зимняя И.А. Смысловое восприятие речевого сообщения//Смысловое восприятие речевого сообщения.-М.,1976.

6. Крипке С. Загадка контекстов мнения//Новое в зарубежной лингвистике.-М.,1986.-Вып. 18.

7. Куайн У.В.О. Слово и объект (гл. I и V)//Новое в зарубежной лингвистике.-М.,1986.-Вып. 18.

8. Леонтьев А.А. Психолингвистические единицы и порождение речевого высказывания.-М.,1969.

9. Отин Е.С. Из коннотационного словаря русских онимов (буква Ф)// Восточноукраинский лингвистический сборник.-Донецк,1996.-Вып.2.

10. Подольская В.Н. Словарь русской ономастической терминологии.-М.,1978.

11. Суперанская А.В. Общая теория имени собственного.-М.,1973.

12. Словарь русского языка: В 4-х т./Под ред. А.П.Евгеньевой.-М.,1981.

13. Webster's Third New International Dictionary.-Springfield (Mass.).

Ю.О.Карпенко

Космічні назви (Програма шкільного факультативного курсу)

Космічні назви – одна з найяскравіших пам'яток історії людської думки. Докладно, своєрідно й мальовничо вони відобразили майже всю історію наукового пізнання Всесвіту. Назви зоряного неба – голос минувшини, свідчення, що дають нам уяву про те, як у прадавні часи розуміли небесні тіла, про стародавні космогонічні концепції і про практичне використання зоряного неба для орієнтації в часі і просторі. Окрім того вони просто прекрасні – ці назви, що прикрашають нашу мову і наше життя. Історія їх виникнення захоплює цікава й повчальна. Ще історія торжества людського генія.

Добираючи з даної програми матеріал для занять на уроках чи в позакласній роботі, доцільно спочатку використати 1-5 теми, що вводять учня у проблематику курсу «Космічні назви», а потім залучати ті теми, які найбільше допасовуються до завдань, поставлених перед собою вчителем.

1. Власні і загальні назви. Різниця між цими двома лексико-семантичними розрядами іменників зводиться до того, що: 1) власні назви позначають у кожному випадку один якийсь предмет у його

індивідуальності, а загальні іменують сукупність предметів чи якусь невизначену їх масу або абстракцію, пор. *Київ, Дунай, Стожари* і – місто, планета, пісок, радість; 2) як висновок: власні назви диференціюють однакові речі, а загальні їх об'єднують, генералізують; 3) власні назви просто позначають предмет і тому не виражають поняття про нього, а загальні назви завжди узагальнюють і, отже, обов'язково є носіями понять про позначувані ними речі; 4) власних назв у кожній мові є незрівнянно більше, ніж загальних назв.

2. Астроніміка як частина ономастики. Наука про власні назви називається ономастикою. Вона включає до свого складу вісім видових наук, що визначаються за типами об'єктів, назви яких досліджують. Це – антропоніміка, наука про особові наймення людей (*Степан, Тичина, Ольжич*); топоніміка, наука про власні географічні назви (*Дніпро, Хрещатик, Україна*); теоніміка, інакше міфоніміка, наука про власні імена надприродних, міфічних істот (*Зевс, Ізіда, Перун*); зооніміка, наука про клички тварин (*Рябка, Гнідий, Мурка*); хрононіміка, наука про власні назви подій, відрізків часу: хрононіми розташовані в часі, як топоніми – у просторі (*Ренесанс, Коліївщина, Крути* – битва, а не поселення); хрематоніміка, наука про власні назви окремих предметів (алмаз «*Кохітур*», корабель «*Гетьман Сагайдачний*», поїзд «*Чорноморець*»); ергоніміка, наука про власні назви різноманітних об'єднань людей – партій, організацій, підприємств, фірм тощо (завод «*Арсенал*», газета «*Голос України*», ВІА «*Червона рута*»). Одна з видових наук ономастики – астроніміка, або космоніміка – вивчає назви зоряних об'єктів і взагалі всього того, що знаходиться за межами Землі (зірка *Канопус*, сузір'я *Дракон*, туманність *Андромеди*). Ця наука і є предметом нашого розгляду.

3. Навіщо потрібні назви космічних об'єктів. По-перше, просто щоб їх розрізнити, ототожнювати з самими собою. Адже добре не просто дивились на зоряні розсипи нічного неба, а й уміти їх назвати по імені. По-друге, для кращої орієнтації в просторі й часі. Знання зоряної конфігурації нічного неба дозволяє неозброєним оком визначити час з точністю до 15 хв. і цілком певно зорієнтуватись у просторі. Особливо важливою була орієнтаційна функція зоряного неба в минулому, передусім для тих, хто перебував у русі, особливо для мореплавців та скотарів-кочівників.

4. Виникнення стародавніх космічних назв. Найдавнішими є назви сузір'їв, а також Чумацького Шляху, Сонця та Місяця. Так, є

астрономічний доказ того, що назва *Ведмедиця* (Велика) виникла 100 тисяч років тому: пізніше власний рух зірок призвів до втрати схожості цього сузір'я з ведмедицею. Більшість старих сузір'їв, добре видимих у північній півкулі зоряного неба, було виділено й названо на території від Закавказзя до Месопотамії десь 8-10 тисяч років тому.

5. Історичне співвідношення астронімів і теонімів. Здавня відомі перекази, переважно давньогрецькі, про перенесення на небо міфічних героїв. Пишуть, скажімо, що спочатку люди знали міфічних героїв Персея, Андромеду, крилатого коня Пегаса, міфічне чудисько, що мало з'їсти Андромеду, а вже потім боги (=людська уява) перенесли їх на небо: з'явилися сузір'я *Персей, Андромеда, Пегас, Кит*. Насправді ж усе було навпаки. Сузір'я давно мали свої назви – *Богатир, Прикута жінка, Кінь, Кит*, дані за схожістю конфігурації зірок, а вже потім, вторинно вони одержали міфологічне наповнення, що призвело й до зміни їх назв. Можна думати, що й деякі міфи з'явилися під впливом зоряних назв, які виникли незалежно від будь-яких міфів. Останнім часом і слов'янську язичницьку теонімію почали пов'язувати з зоряними назвами. Такі зв'язки не виключені, але практично завжди космічна назва є первинною, а пов'язаний з нею міф – вторинним, залежним від цієї назви.

6. Метафора і метонімія на зоряному небі. Практично всі назви сузір'їв є з походження метафорами – назвами за схожістю (цей тип номінації панував у давнину) чи метоніміями – назвами за суміжністю (цей тип номінації переважає серед назв нових сузір'їв). Прикладом метафори, крім згаданих вище, є назва зодіакального сузір'я *Близняти*, конфігурація двох людей, що взяли за руки. Приклад метонімії – сузір'я *Секстант*: Ян Гевелій запровадив це сузір'я, коли його улюблений прилад секстант згорів у пожежі 1679 р.

7. Народні й наукові назви космічних об'єктів. Практично всі космічні об'єкти, що їх можна бачити неозброєним оком, мають свої народні назви. Особливо активно виділялись ті сузір'я, що відіграють найвагомішу роль при орієнтації в просторі і, найістотніше, в часі: Велика та Мала Ведмедиці, Оріон, а також зоряне скупчення Плеяди і Чумацький Шлях. Народні назви характеризуються своєю численністю і варіативністю, а також певним господарським скеруванням. Так, українські народні назви зоряного неба мають переважно землеробське забарвлення (за яким прозирає скотарство), естонські – риболовецьке. Науковими є ті назви космічних об'єктів, що офіційно затверджені

Міжнародним астрономічним союзом і використовуються в астрономічних розвідках. Це: а) колишні народні назви (переважно скотарські), що з Месопотамії та Єгипту потрапили до Греції, а далі в латинську мову; б) назви об'єктів, відкритих за допомогою телескопа та інших астрономічних приладів. Нормативною вважається латинська форма наукових космічних назв.

8. Чумацький Шлях. Сріблиста лінія Чумацького Шляху, що перетинає навпіл небесну сферу і становить собою зоряну проекцію нашої Галактики, здавна добре відома всім людям на Землі. У різних народів існують сотні назв цього об'єкта. Назви ці вказують на його конфігурацію: шлях, ріка, пояс, шов, слід, акула, коромисло тощо, а також на субстанцію, покриття: шлях (потік тощо) молочний, сніговий, піщаний, солом'яний, пташиний та ін. Тут дуже поширені орієнтаційні назви. Так, назва *Пташиний (Журавлиний, Гусячий) Шлях* вказує, що на цей об'єкт орієнтуються птахи, які летять у вирій і з вирію. Орієнтаційною є й українська назва *Чумацький Шлях*: їдучи в Крим по сіль, чумаки вночі орієнтувалися за Чумацьким Шляхом.

9. Старовинні назви сузір'їв. Серед 88 сузір'їв зоряного неба 48 прийнято вважати старовинними: вони були відомі вже в Месопотамії і знані Давньому Риму. Але виникли вони (див. п.4) саме в районі Месопотамії, у середовищі скотарів: серед них більше половини, 25, узято від назв тварин (*Телець, Овен, Лев*), 14 – від назв людей (*Стрілець, Волопас, Зміносець*) і 9 – від назв неживих предметів (*Стріла, Терези, Трикутник*).

10. Нові назви сузір'їв. Це наймення 40 сузір'їв, переважно південного неба, дані астрономами та мореплавцями у XVI-XVIII ст., починаючи від подорожі Магеллана, після якої стало відомо про *Південний Хрест* – найяскравіше сузір'я півдня. Найбільше нових сузір'їв запровадили астрономи Й.Байер (використовував назви екзотичних тварин: *Павлін, Хамелеон, Золота Риба*), Я.Гевелій (назви давав на взірєць старовинних, переважно тваринні: *Малий Лев, Гончі Пси, Рись*) та Н.Лакайль (обирав назви конкретних приладів та інструментів: *Телескоп, Мікроскоп*).

11. Плеяди. Найвідоміше зоряне скупчення Плеяди (у сузір'ї Тельця) має в кожного народу безліч назв, оскільки воно відіграло вирішальну роль у визначенні часу вночі. Українці здавна знають це скупчення як *Стожари, Волосожар, Квочка, Баби* та ін. Наукова назва *Плеяди* виникла в античній Греції і має, як і інші грецькі космічні назви, своє міфологічне витлумачення.

12. Назви зірок за місцем у сузір'ї. Із безлічі зірок свої власні назви має близько 300. Вони, ці назви, звучать романтично й привабливо: *Алгеніб, Рігель, Бетельгейзе*. Але їх сенс не такий уже й романтичний. Річ у тім, що стародавні астрономи головними об'єктами неба вважали сузір'я, а зорі переважно називали за їх місцем у сузір'ї, лише по-арабськи. І, отже, *Алгеніб* – Крило (сузір'я Пегас), *Рігель* – Нога, *Бетельгейзе* – Пахва (обидві – в сузір'ї Оріон).

13. Інші принципи найменування зірок. Зорі могли також одержувати назви за міфологічним тлумаченням сузір'я. Так, дві найяскравіші зорі Близнят називаються *Кастор і Поллукс*, оскільки ще сузір'я було ототожнене з грецькими героями-близнюками Діоскурами, а звали їх якраз Кастор і Поллукс. Іноді найяскравіші зорі сузір'я позначаються назвою, тотожною сузір'ю. Але назва зорі, на відміну від назви сузір'я, не перекладається. Ось і маємо зорю *Арнеб* (заєць) у сузір'ї Заєць, зорю *Дубге* (Ведмідь) у сузір'ї Велика Ведмедиця. Деякі зоряні назви взагалі ніяк не пов'язані із сузір'ям, вказуючи на якісь інші властивості зірок. Найвідоміший приклад – *Полярна зірка*, яка завжди вказує на північ. Ще приклади: *Проксіма* (найближча до Землі зірка), *Сіріус* по-грецьки значить Палаючий. Будучи найяскравішою зіркою сузір'я Великий Пес (і, до речі, взагалі всього зоряного неба), Сіріус називався у римлян по сузір'ю Псом, по-латині *Канікула* (Песик). А що він з'являється на зоряному небі в липні-серпні, коли через спеку навчання та ряд громадських робіт припинялись, то й ця літня перерва теж почала називатись канікулами.

14. Внесок різних мов у назви зірок. Зірки у звучанні своїх назв різко відмінні від назв сузір'їв передусім тому, що у нас наймення сузір'їв традиційно перекладаються з латині на українську мову, а назви зірок – ні. Це дозволяє уникнути поплутання. Серед назв зірок найбільше (80%) належить арабській мові. Далі йдуть грецькі назви (15%) та назви латинські (5%). Приклади останніх *Спіка* – Колос, сузір'я *Діва*; *Канела* – Кізочка (сузір'я Візничий); *Регул* – Царьок, сузір'я *Лев*.

15. Давні назви планет. Стародавні астрономи знали лише 5 планет, бо лише їх можна бачити неозброєним оком: Меркурій, Венера, Марс, Юпітер, Сатурн. Усі ці назви взято від імен давньоримських богів. Але прийшло в Рим знання про планети з Греції, де їх іменували, зрозуміло, на грецький лад: *Гермес, Афродіта, Арей, Зевс, Крон*. Римляни якраз і підібрали до цих грецьких богів своїх відповідників. У Грецію ж традиція іменувати планети найменнями своїх вищих богів проникла з Вавилону.

Але греки й самі, без допомоги східної мудрості, відкрили в часи Піфагора (VI ст. до н.е.) планети як особливий, відмінний від зірок тип космічних об'єктів і назвали їх початково в дусі поклоніння вогню: *Стілбон* – Блискучий, *Фосфор* – Світлоносний, *Пірой* – Вогненний, *Фаєтонт* – Променистий, *Фенонт* – Сяючий.

16. Відкриття нових планет. У XVI ст. Копернік довів, що планетою є й Земля. А інші планети відкрито за допомоги складних обчислень і астрономічних приладів. Так, у XVIII ст. англієць Гершель відкрив планету *Уран*, у XIX ст. француз Левер'є – планету *Нептун*, а в XX ст. американець Томбо – планету *Плутон*. З приводу кожної з цих назв гочилися палкі дискусії, однак перемогла традиція продовження міфологічного ряду. Лише в назві *Плутон* (грецький бог підземного царства) зашифровано в двох перших звуках ініціали Персиваля Лоуела, який до смерті шукав цю планету і зробив розрахунки, які значно допомогли Клайдові Томбо. До речі, для віднайдення назви для цієї планети був проведений спеціальний конкурс, у якому перемогла 11-річна школярка.

17. Назви малих планет: міфологічні джерела. Крім дев'яти великих планет навколо Сонця, переважно між орбітами Марса та Юпітера, кружляє ще кілька тисяч малих планет, які інакше іменуються астероїдами. Першу з них віднайдено ще в 1801 р., і відкриття їх триває досі. Кожному астероїду рано чи пізно присвоюють своє власне ім'я. І оскільки всі великі планети (крім Землі) названо іменами античних богів, то й для малих планет початково обирали наймення виключно з античної міфології, обмежуючись на перших порах лише жіночими персонажами. Ось назви перших десяти малих планет: Церера, Паллада, Юнона, Веста, Астрея, Геба, Ірида, Флора, Метіда, Гігія. Усього в першій сотні астероїдів 78 міфологічних імен. Такі імена час від часу з'являються й досі, але їх стає все менше. Уже в третій сотні астероїдів їх було менше половини. При цьому вчені вийшли за межі античного світу, беручи назви з давньогипетської, скандинавської, навіть ацтекської міфології. Поступова відмова від міфологічних назв пояснюється тим, що це джерело було досить-таки вичерпанним і, з другого боку, мало інформативним. Потребували свого небесного відзначення люди, міста, країни – і все це стало основою нових традицій у найменування малих планет.

18. Назви малих планет: антропонімічні джерела. Ідея присвоювати малим планетам імена людей народилася давно. Вже астероїд 12 був названий Вікторією на честь англійської королеви. Чоловікові, а не жінці,

вперше було присвячено астероїд 54, названий *Александром* (з традиційним жіночим формантом) на честь Александра Гумбольдта. Пізніше для ясності в хід пішли й прізвиська. Спочатку їх сполучали з жіночими закінченнями або суфіксами: *Нансенія*, *Морозовія*, *Мацартія*, *Гауссія*, *Ломоносова*. А потім з'явилися наймення і без цього жіночого додатка: *Коперник*, *Ейнштейн*, *Гагарін*, *Корольов*.

19. Реалії нашої вітчизни серед малих планет. Серед астероїдів знаходимо й *Україну* (1709), й давні та сучасні назви територій, що входять до складу України – *Кімерія*, *Скіфія*, *Таврида*, *Кримія* (йдеться про Крим), назви міст *Ялта*, *Суміана* (йдеться про Суми), *Одеса* та ін. Щороку в Санкт-Петербурзі видається каталог «Ефемериды малых планет». Візьміть найсвіжіший випуск, полистайте його. Дуже багато речей, пов'язаних з Україною, знайдеться серед назв астероїдів.

20. Назви супутників планет. Якщо не рахувати здавна всім знаного Місяця, супутника Землі, то відкриття супутників планет розпочалося 7 січня 1610 р., коли Галілей скерував свій телескоп на Юпітер, і триває досі. Перші чотири супутники Юпітера одержали назви *Іо*, *Європа*, *Каллісто*, *Ганімед*. Це все – персонажі грецької міфології, пов'язані з Зевсом-Юпітером. Так розпочалася міфологічна традиція іменування супутників планет. Нині назви такого типу мають 14 супутників Сатурна: ці назви обрано переважно серед титанів – братів та сестер Крона-Сатурна: *Титан*, *Япет*, *Рея*, *Тетія*, *Діона* та ін. Два супутники Марса названо іменами дітей Арея-Марса: *Фобос* і *Деймос*. Міфологія панує і в назвах супутників Нептуна та Плутона, також і всіх супутників Юпітера. Але серед супутників Урана затвердилася не міфологічна, а шекспірівська традиція. П'ять його супутників одержали, крім одного, імена персонажів п'єс В.Шекспіра: *Оберон*, *Титанія* (п'єса «Сон у літню ніч»), *Арієль* (п'єса «Буря»), *Умбріель* (у Шекспіра немає), *Міранда* (п'єса «Буря»).

У курсі «Костічні назви» цікаво й корисно розглянути ще ряд питань, які за браком місця лише назовемо, не даючи їм розгорнутої характеристики. Відповідні матеріали вчитель знайде у рекомендованій літературі.

21. Історія і структура назв комет.

22. Історія і структура назв метеорних потоків.

23. Історія назв поверхні Місяця.

24. Історія назв поверхні Марса.

25. Історія назв поверхні Венери.

26. Історія назв поверхні Меркурія.
27. Використання назв зоряного неба в художній літературі.
28. Використання космічних назв для найменування земних об'єктів.
29. Імена українських учених, письменників та діячів культури серед космічних назв.
30. Космічні назви у науковій фантастиці. Фантастична космонімія.

Література для вчителя

1. Карпенко Ю.О. Велика Ведмедиця // Мовознавство.-1972.-№2.-С.59-66.
2. Карпенко Ю.О. Волосожар, Стожари, Квочка...: Астрономічні знання в народних назвах Плеяд//Наука і культура. Україна: Щорічник.-К.,1986.-Вип.20.-С.323-327.
3. Карпенко Ю.О. До походження астроназв: Молочний Шлях// Мовознавство.-1976.-№4.-С.50-56.
4. Карпенко Ю.А. Имена планет // Рассказы о русском языке: Книга для учителя.-Минск,1975.-С.105-111.
5. Карпенко Ю.О. Назви об'єктів на поверхні планети Венери // Мовознавство.-1979.-№5.-С.17-22.
6. Карпенко Ю.А. Планета Плутон // Рус. речь.-1972.-№1.-С.60.
7. Кедров К.А. Поэтический космос.-М.,1989.-480с. (Опрацювати цю цікаву книгу слід дуже критично).
8. Ковалевська Т.Ю. Стилістичний потенціал космічних назв в українській поезії XIX-XX ст.: Автореф. дис. ...канд. філол. наук.-Дніпропетровськ,1994.-19с.
9. Левин Б.Ю. Название объектов на поверхности Луны//Теория и практика топонимических исследований.-М.,1975.-С.34-37.
10. Матрынов Д.Я. Что есть что на Марсе///Земля и Вселенная.-1974.-№3.-С.21-27.
11. Неяченко И.И. Планета в дар.-Симферополь,1973.-96с.
12. Никонов В.А. География космонимов и этнические связи // Проблемы этногеографии Востока.-М.,1973.-С.33-37.
13. Никонов В.А. Космонимия Поволжья//Ономастика Поволжья.-Уфа,1973.-Т.3.-С.373-381.
14. Попова Н.Н. Ночь // Рус. речь.-1970.-№6.-С.82-84.
15. Рут М.Э. Образная номинация в русском языке.-Екатеринбург,1992.-147с.
16. Фомина Л.Ф. Реконструкція праслов'янської назви Великої Ведмедиці // Мовознавство.-1997.-№1.-С.60-64.
17. Фомина Л.Ф., Фомин Б.Н. Становление русской научной космонимии: названия созвездий//Записки з ономастики.-Одеса,1999.-Вип.1.-С.43-54.

Література для учнів

1. Бонов А. Мифы и легенды о созвездиях.-Минск,1984.-255с.
2. Карпенко Ю.А. Названия звёздного неба.-2-е изд.-М.,1985.-216с.
3. Левитан Е.П. Сказочный мир созвездий//Наука и жизнь.-1975.-№2.-С.112-115.
4. Щеглов П.В. Отраженные в небе мифы Земли.-М.,1986.

В.А.Комарова

Мовні проекти ЮНЕСКО

ЮНЕСКО як самостійна міжнародна організація здійснює власну політику й у галузі мов. Звичайно, зміст терміна «мовна політика ЮНЕСКО» відрізняється від змісту термінів «мовна політика України» чи «мовна політика у Китаї», оскільки, відповідно до Статуту ЮНЕСКО та спеціальних рішень керівних органів цієї організації, ЮНЕСКО заходиться виключно у колі загальнолюдських проблем і не втручається у справи конкретних країн. Отже, мовна політика ЮНЕСКО – це вивчення та розв'язання на світовому рівні різноманітних питань функціонування Мови як неповторного соціального явища, як єдиного засобу співробітництва, досягнення та підтримання мирного співіснування, як єдиного засобу збереження та передачі знань, розвитку науки та культури тощо.

Головна мета політики ЮНЕСКО в галузі мов – поширення мовного та культурного розмаїття та багатомовності (plurilingualism) через освітні програми, захист мовно-культурного багатства світу.

Так, на останній сесії Генеральної асамблеї було ухвалене рішення про періодичне публікування Доповіді ЮНЕСКО про мови світу (UNESCO Report on the World's Languages). Перша така «Доповідь» побачить світ у 2001 році й відбиватиме стан за останнє сторіччя. Потреба такого документу викликана тим, що, за оцінками експертів, дуже багато з 6000 мов, якими розмовляє наша планета, можуть протягом ближчих 20 років просто зникнути. Ясна річ, зупинити природну еволюцію мовного ландшафту неможливо, але можна й треба цей процес призупинити чи принаймні зберегти для історії та науки численні мови, які поступом цивілізації приречені, по суті, на забуття.

«Доповідь» має три головні функції: а) описову – наочно показати наше мовне багатство; б) пояснювальну – виявити конфлікти та проблеми,